



Paris proof schoolgebouw vol licht en beweging

LennaMare: een huis in de polder

Een nieuw schoolgebouw, met een nieuwe naam: LennaMare. Dit voorjaar verhuisde het Zuyderzee Lyceum vanuit de historische kern van Lemmer naar een groene locatie aan de rand van het dorp. 'Lenna' verwijst naar de oude benaming van Lemmer, 'Mare' betekent 'zee' in het Latijn. Een naam die staat voor beweging en ontwikkeling, net als het gebouw zelf.

Het ontwerp van architectenbureau BDP leverde een school op die meebeweegt met zijn omgeving en gebruikers. Dat proces was niet eenvoudig, maar het resultaat mag er zijn. Extra bijzonder: het gebouw staat op de longlist voor de ARC25 Nieuwe Architectuur Award.

Inspiratie uit de omgeving

Architecten Kerstin Tresselt en Björn Bleumink zijn sinds 2020 bij het project betrokken. Hun opdrachtgever was VariO Onderwijsgroep. Bij hun eerste bezoek aan de locatie zagen ze meteen de potentie. 'De sportvelden en boerderijen met houten kappen inspireerden ons om de leerlingen een huis in de polder te geven', vertelt Tresselt. De oude school in de historische binnenstad van Lemmer was een plek vol bezieling. 'De nieuwe plek had identiteit en levendigheid nodig', aldus Bleumink. 'Daarom hebben we het gebouw een duidelijke signatuur gegeven, onder andere door de kappen uit de omgeving terug te laten komen. Ze zijn iconisch en staan voor beweging en ontwikkeling: fouten maken, successen behalen en kansen grijpen: leren ontdekken wie je bent en wat je kunt.'



‘De omgeving inspireerde ons om de leerlingen een huis in de polder te geven’

– Kerstin Tresselt
architectenbureau BDP

Kappen, licht en ruimte

De houten kappen maken het gebouw ook kleinschalig en huiselijk. Het hart van het gebouw is de aula: een transparante ruimte waarin het noorderlicht diep naar binnen valt, zonder dat het gebouw hierdoor opwarmt. De begane grond herbergt onder andere praktijklokalen en een veranda voor buitenlessen. Op de verdieping zijn theorielokalen en een leerplein, met balkons waar eveneens buiten geleerd kan worden. Bleumink: ‘We hebben een mix ontworpen van groepsruimten en leerplekken rondom het centrale hart. Zo lopen individuele ondersteuning, zelfstudie, klassikale lessen en praktijkonderwijs soepel door elkaar heen.’

Gezonde leeromgeving

Docenten en leerlingen ervaren het gebouw als licht, rustig en akoestisch prettig. Dat is onder andere te danken aan de natuurlijke materialisatie. Tresselt: ‘De sfeer die ontstaat



heeft invloed op hoe gebruikers zich gedragen. Docenten merken dat leerlingen rustiger zijn dan in de oude school.’ Het ontwerp is van aanbesteding tot oplevering niet wezenlijk veranderd, zeldzaam bij een project van deze omvang. Het team moest zich inspinnen om het oorspronkelijke concept vast te houden.

Paris proof

De installaties zijn op de begane grond onder de tribunetrap geplaatst. Het dak kon daardoor vrij blijven van installaties. Bleumink: ‘Hierdoor konden we daklichten in de noordflanken van de kappen aanbrengen om het leerplein daglicht te geven. De zuidflanken zijn bedekt met zonnepanelen. Dankzij de instal-

laties op de begane grond konden we ventilatielucht onder het schoolplein het gebouw in leiden, waardoor deze subtiel wordt voorverwarmd. Dat scheelt energie en past naadloos in het ontwerp.’ Het gebouw bleek Paris proof, energie-efficiënter dan vooraf beoogd. ‘Dat was het resultaat van het integrale ontwerp’, aldus Tresselt.

De gevel is rondom bekleed met hout: gebrand zwarthout aan de noord- en zuidzijde, en licht aan de oost- en westkant. Het interieur is modulair: meubels zijn multifunctioneel en kunnen steeds anders worden ingezet. ‘Het mooie is dat leerlingen daar als vanzelfsprekend gebruik van maken’, zegt Bleumink.



‘Het silhouet van de kappen staat voor beweging en ontwikkeling: fouten maken, successen behalen en kansen grijpen’

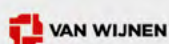
– Björn Bleumink
architectenbureau BDP





Samen maken we de buurt

Ons werk gaat over mensen. Wij creëren plekken waar je graag bent en waar je je thuis voelt. Waar je jezelf kunt zijn. Plekken om te leven. Overall. Dit doen we met oog voor het milieu en onze planeet. Samen bouwen wij aan ruimte voor een beter leven.



Meer dan bouwen

DMA

- ONTWERP & BOUWADVIES -

- ONTWERP
- BOUWTOEZICHT
- DIRECTIEVOERING
- KOSTENBEWAKING

DMA BOUWKUNDIG
ONTWERP EN ADVIESBUREAU

HAADWEI 51A
9104 BC DAMWÂLD
WWW.DMA.FRL
T: 0511-449900
E: INFO@DMA.FRL

Samen bouwen



Bewust slopen, duurzaam bouwen



Geef vrijgekomen bouwmaterialen een tweede leven!



Bestel eenvoudig uw containers en bekijk uw rapportages via mijn.nnrd.nl



OEGEMA METSSELWERKEN

METSSELWERK
LIJMWERK
(SNIJ-) VOEGWERK
NIEUWBOUW
VERBOUW
RENOVATIE/RESTAURATIE

Betterwird 9, 9101 PB DOKKUM
0519-235043
www.oegema-metselwerken.nl



‘We hebben de balans gevonden tussen budget, kwaliteit en ambitie’
– Remco Deelstra
LindHorst huisvestingsadviseurs

Samenhang

BDP ontwierp niet alleen het gebouw en interieur, maar ook het landschap en de bewegwijzering. Alle ontwerpkeuzes zijn gebaseerd op de ligging van het terrein. De noordgevel is transparant richting de sportvelden, de oost- en westgevels laten daglicht passief binnen zonder zonwering. Binnen en buiten vloeien letterlijk in elkaar over. ‘Wij ontwerpen altijd een maatpak voor een onderwijsconcept’, zegt Bleumink. ‘Bij LennaMare zagen we enorm veel kansen. Het is geweldig dat we dit samen met opdrachtgever, gemeente, ontwerpteam en aannemer hebben kunnen realiseren.’

Technisch uitdagend

Bij de bouw aanbesteding werd aannemer Van Wijnen geselecteerd. Frans Munstra, senior werkvoorbereider, verklaart: ‘Wij maken vaker scholen, we vinden het mooi om voor de jeugd te bouwen. LennaMare was technisch uitdagend. De grootste opgave was dat de installaties niet op, maar onder het gebouw moesten worden geplaatst. Ook de grote vide, de schuine kappen, de kozijnen en de stalen constructie vroegen veel precisie. Alles moest exact op elkaar aansluiten, tot en met de geperforeerde plafonds en ronde vormen aan toe.’



‘Het was een technisch uitdagend ontwerp, we zijn trots op het resultaat’
– Frans Munstra
Van Wijnen



‘De ventilatie is bijzonder’, zegt Munstra. ‘Onder de vloer loopt een buizenstelsel dat lucht van buiten aanzuigt en onder de bankjes op het plein uitblaast. Alle installaties zijn weggewerkt onder vloeren en plafonds. Normaal gaat alles omhoog, nu moest alles naar beneden: een flinke puzzel, die gelegd is in overleg met constructeur en installateur.’

Materialen

Munstra: ‘We hebben onderaannemers en leveranciers gevraagd verpakkingsafval te beperken en materialen zoveel mogelijk op maat te leveren. Zo kwamen zelfs de daken onverpakt aan. Dat scheelde enorm in afvalstromen.’ Hij vervolgt: ‘De architect was heel precies en streed voor haar ontwerp. De positieve wrijving die dat opleverde zorgde voor de kwaliteit die je nu ziet. Het ontwerp is inderdaad vrijwel ongewijzigd gebleven. Wij hebben alleen enkele materiaalvoorstellen gedaan, bijvoorbeeld voor het hout.’

Inspirerende omgeving

Na de bouwvak van 2023 is Van Wijnen gestart met bouwen. ‘In januari 2025 hebben we opgeleverd. Bij de opening zag ik leerlingen en docenten genieten. Dan weet je waarvoor je het doet: niet zomaar een vierkant schoolgebouw neerzetten, maar een inspirerende leeromgeving. Daar ben ik trots op.’

Budget, kwaliteit en ambitie

Remco Deelstra, projectleider bij LindHorst huisvestingsadviseurs, vertelt dat zij net na de architectenselectie zijn aangehaakt. ‘Wij hebben de overige adviseurs geselecteerd en de rol van projectmanager en directievoerder vervuld. Dat betekende ook het bewaken van budget, planning, kwaliteit en de ambities die waren vastgelegd in het Programma van Eisen.’ Het was een bijzonder project, vindt Deelstra. ‘Dat het ontwerp grotendeels overeind is gebleven zijn we trots op, want het realiseren van de architectenvisie vroeg veel overleg en





ONDERWIJS

afstemming, vooral wat betreft de installaties. Alles is weggewerkt in een inpandige technische ruimte en gaat via een uitgekiend tracé door het gebouw.'

De omstandigheden maakten het extra complex, memoreert de projectleider. 'Corona, prijsstijgingen en budgetkaders: we moesten steeds opnieuw de balans vinden tussen budget, kwaliteit, ambitie en maakbaarheid. Dat betekende veel afstemming op de bouwplaats en intensief overleg met alle betrokken partijen.'

Thuis voelen

Dat de inzet is beloond, blijkt uit de reacties. 'De schooldirecteur en het team waarderen de lichtinval, zichtlijnen en rustige uitstraling. Leerlingen gaven bovendien aan dat het gebouw rust uitstraalt en prettig aanvoelt', vertelt Deelstra. 'Dat is het mooiste compliment: dat de gebruikers zich thuis voelen in een gebouw dat nog vele jaren mee moet gaan. Voor ons de bevestiging dat alle inspanningen de moeite waard waren.'

Kwaliteit tot in detail

Kor Wiersma van DMA bouwmanagement was bouwkundig opzichter tijdens de uitvoering. 'Wij zijn door LindHorst gevraagd om het toezicht op de bouwplaats te verzorgen. VariO Onderwijsgroep wilde extra zekerheid dat de kwaliteit tot in de uitvoering goed geborgd werd. Als opzichter kijk ik letterlijk mee vanaf de fundering: de wapening bij het storten van beton, de aansluitingen van kozijnen, de isolatie en luchtdichtheid, maar ook brand- en rookwerendheid. Alles moet kloppen, zowel op papier als in de praktijk.'

Slimme oplossingen

Dit gebouw kent veel uitdagende details, zegt ook Wiersma. 'De schuine daken, installaties die moesten worden ingepast en nieuwe



'Zorg voor kwaliteit én samenwerking was ook hier de sleutel tot een geslaagd project'

– Kor Wiersma
DMA bouwmanagement

regelgeving voor rookwerendheid vroegen om een scherpe blik. Op papier lijkt veel maakbaar, maar in de uitvoering moet je keuzes toetsen en soms slimme oplossingen vinden. Dat is precies waar wij als bouwtoezicht waarde toevoegen en dat is ook hier gelukt.'

Afstemming

Naast de technische controle speelde ook afstemming op de bouw een belangrijke rol. Wiersma: 'Door regelmatig het gesprek aan te gaan en direct te schakelen, houd je het proces soepel en blijven alle partijen gericht op hetzelfde doel. Voor mij is dat de kern: je bewaakt de kwaliteit, maar je zorgt er ook voor dat het bouwproces blijft draaien. We hebben hier hard aan gewerkt met de betrokken partijen.'

Het resultaat mag er zijn, vindt Wiersma: 'Het is een prachtig en functioneel schoolgebouw, waar docenten en leerlingen zich prettig voelen. Het binnenklimaat en de akoestiek zijn opvallend goed en de reacties zijn allemaal positief. Voor mij de bevestiging dat zorg voor kwaliteit én samenwerking de sleutel zijn tot een geslaagd project.'

LennaMare (Zuiderzee Lyceum) te Lemmer

Bouwteamleden

Opdrachtgever	: Gemeente De Fryske Marren
Opdrachtgever	: VariO Onderwijsgroep
Projectmanagement & directievoering	: LindHorst Huisvestingsadviseurs
Architect	: BDP
Interieur	: BDP
Bouwkundig toezicht	: DMA bouwkundig bureau
Adviseur	: Sijperda-Hardy
Landschapsarchitect	: BDP
Aannemer	: Van Wijnen
Installateur	: Harwig Installatietechniek

Onderaannemers & toeleveranciers

Afvalverwerking, transport & recycling	: NNRD / Visser ATR
Digimatedeuren incl. hang- en sluitwerk	: BPZ

Fotografie: Henri Hendriks, Harwig

Tekst: Tine van Knijff-van Huijum

